

Asia: VN/16276/2024

Lausuntopyyntö; Hanke ampumaratojen toiminnan turvaamiseksi ja uusien ampumaratojen perustamisen edistämiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Sujuvoittaako ehdotus ampumaratoja koskevia ympäristölupaprosesseja sekä lainsäädäntöä riittävällä tavalla ottaen huomioon hallitusohjelman mukainen tavoite 1 000 ampumaradasta vuosikymmenen loppuun mennessä?

Hallituksen esitys ampumaratalain ja ympäristösuojelulain muuttamisesta

Reserviläisliitto on yli 50 000 jäsenen muodostama keskusjärjestö. Liiton tehtävänä on toimia jäsenyhdistystensä aatteellisena ja toiminnallisena yhdyssiteenä valtakunnan tur-vallisuutta edistävää toimintaa tukien. Reserviläisliitto kiittää mahdollisuudesta lausua liiton jäsenille ja Suomen maanpuolustukselle merkityksellisestä aiheesta.

1. Hallitusohjelma ja suosituksia ampumarataverkoston kehittämiseksi

Hallitusohjelmassa on asetettu tavoitteeksi nostaa siviiliampumaratojen määrää eri keinoin. Hallitusohjelman taustalla on muun muassa valtioneuvoston selvitys Suomen ampumaratojen tilanteesta, jonka johtopäätöksiin ja suosituksiin liitto yhtyy.

Hallitusohjelmakirjauksista huolimatta ampumaratojen määrä on vähentynyt. Tilanne ei tule muuttumaan ennen merkittäviä lakimuutoksia. Siirtymävaiheen ajaksi on tehtävä menettely, jolla varmistetaan nykyisten ratojen toiminta siihen saakka, kunnes hallituksen esityksen toimenpiteet vaikuttavat.

Sisäministeriön hankkeesta ja siihen liittyvästä poikkihallinnollisen yhteistyön tarpeellisuudesta huolimatta ympäristöministeriössä on tehty lakiesitys (2. viite), jolla ei saada ampumaratojen tilannetta helpotettua. Reserviläisliitto esitti lausunnossaan, että kyseistä lakiehdotusta ei tule viedä hallituksen esityksenä eduskuntaan, vaan ampumaratoihin liittyvät lakiesitykset tulee viedä yhdellä kertaa sisäministeriön valmisteleman esityksen perusteella.

Ampumaratojen ympärillä käytävien lainsäädäntöhankkeiden osalta on myös huomioitava REACH-asetuksen aiheuttamat vaikutukset tulevana vuosina tai vuosikymmeninä sekä valtion aluehallinnossa tapahtuvat muutokset 1.1.2026 alkaen.

2. Keskeisimmät havainnot esityksestä

Hallituksen esitys on lähtökohdiltaan ja tavoitteiltaan hyvä sekä vastaa Reserviläisliiton huoleen ampumarataverkoston heikkenemisestä. Hallituksen esityksessä on riskitekijöitä tai avoimia kysymyksiä, joita on ehdottomasti lakiesityksen jatkovalmistelussa selkeytettävä.

Saatujen kokemusten ja selvitysten perusteella on hyvä, että ampumaratoja koskevat asiat kootaan yhteen lakiin, ympäristöasioissa noudatetaan parhaita käytänteitä (BAT) riskiarvioon perustuen, uusia tekniikoita hyödynnetään (mallinnukset) ja lupien myöntäminen keskitetään yhdelle taholle.

Esityksessä viitataan valtioneuvoston myöhemmin antamiin asetuksiin tai alemman asteisiin säännöksiin muun muassa eri raja-arvoista. On keskeistä, että valtioneuvoston (vast) asetusluonnokset ovat käytettävissä ja myös lausuttavissa ennen lakiesityksen vientiä eduskunnan käsiteltäväksi. Näillä asetuksilla on keskeinen merkitys siihen, että tulevatko hallitusohjelman kirjaukset ja itse laki aidosti toteuttamiskelpoisiksi ja muuttuuko mikään nykyisestä. Lakiluonnosesitys ei tule tällaisenaan sitä toteuttamaan, koska siitä puuttuvat keskeiset säädökset ja myös henkilöstöresurssit ovat alimitoitettut ainakin lähi-vuosien aikana.

Vähäisen ampumaradan osalta esitetään laukausmäärän nostamista 100 000 laukaukseen, mikä on perusteltua ja kannatettavaa. Pääosa olemassa olevista radoista (noin 500) kuuluisi siten ”kevyemmän” ilmoitusmenettelyn piiriin. Poikkeus tästä voitaisiin tehdä pohjavesialueella olevien ampumaratojen osalta, joita on noin 170. Näiltä radoilta voitaisiin edellyttää ympäristölupamenettelyä.

On tärkeää huomioida, että keväällä 2025 eri tahot lausunnoissaan ympäristöministeriön esitykseen totesivat, että käytännössä ilmoitusmenettely ja ympäristölupamenettely ovat hakijan kannalta yhtä haastavia ja viranomaisten käsittelyprosessi on suhteellisen samankaltainen. Esityksestä jää epäselväksi, miten lupa- ja ilmoitusmenettelyt eroavat toisistaan, joten on haastavaa arvioida edesauttaako uudistus esimerkiksi uusien ampumaratojen perustamista. Lakiesityksessä tai asetuksissa tulee selkeästi määritellä, miten ilmoitusmenettely toteutetaan ja että se on aidosti keveämpi menettelytapa.

Liiton näkemyksen mukaan nykyiset radat tulisi tietyin ehdoin siirtymäsäännöksiin perustuen hyväksyä ehdottomasti kevennetyn ilmoitusmenettelyn piiriin. Tällä kevennettäisiin merkittävästi tulevien vuosien työkuormaa ja kustannuksia eri tahoilla. Tämä on myös perusteltua, koska suurin osa radoista on ollut toiminnassa ennen ympäristölakien voimaantuloa ja sen tulkintoja.

Hallituksen esityksessä esitetään, että olemassa olevien ympäristöluvattomien ampumaratojen tulee hakea luvat kolmen (3) vuoden sisällä uusilla perusteilla. Käytännössä tämä ei ole toteuttamiskelpoinen, mikäli ilmoitusmenettelyä ei laadita sillä tavoin, että se mahdollistaa aidosti keveämmän menettelyn. Tästäkin huolimatta siirtymäajan tulee olla minimissään viisi (5) vuotta ja ottaen huomioon muun muassa EU:n lyijyasetusvalmistelun, niin suositeltavin siirtymäaika on 10 vuotta.

Ampumaradat ovat perustamisen jälkeen pysyviä rakenteita. Haasteita ilmenee, kun asutus lähenee pitkään toimineiden ampumaratojen läheisyyteen. Tämän vuoksi ampumaradoilla tulisi olla rasiteoikeus. Se tulisi mainita niin ehdotetun muutoksen 9 pykälässä, joka käsittelee melua kuin kiinteistörasitteena kiinteistönmuodostamislain (554/1995) 154 §:ssä, jonka muutoksen tulisi olla ampumaratalain liitelakina. Kiinteistönmuodostuslain 154 § 1 mom. 12 kohtana voisi olla esimerkiksi seuraava sanamuoto ”12) ampumaradan tarvittavien rakennelmien sijoittamiseen ja käyttämiseen sekä ampumaradan käyttämiseen.” Menettely turvaisi myös liikkumisen ampumaradalle, jos liikkuminen tapahtuu toisen kiinteistön kautta. Rasitetoimitus tulee vireille Maanmittauslaitokseen toimitettavalla hakemuksella. Toimitusta voi hakea kiinteistön omistaja eli asianosainen.

Hallituksen esityksessä tulisi huomioida myös nykyisin yhä enemmän eri hankkeisiin tai toimintaan liittyvät valitukset. Lainsäädännöllisesti tulisi tutkia mahdollisuuksia asettaa tietty ”kynnysmaksu” (vast), jolla voidaan vaikuttaa perusteettomiin valituksiin eri oikeusasteisiin. Saatujen kokemusten perusteella valitusten käsittelyajat ovat olleet myös suhteettoman pitkiä toiminnanharjoittajan kannalta.

3. Lausuntopyynnön kysymykset

a) Sujuvoittaako ehdotus ampumaratoja koskevia ympäristölupaprosesseja sekä lainsäädäntöä riittävällä tavalla ottaen huomioon hallitusohjelman mukainen tavoite 1 000 ampumaradasta vuosikymmenen loppuun mennessä?

Lakiesitys antaa hyvät lähtökohdat tavoitteen saavuttamiksi, mikäli tässä lausunnossa esitettyjä asioida huomioidaan itse lakitekstissä ja valtioneuvoston asetuksissa. Käytännössä ampumaratojen määrä tulee lähivuosien aikana säilymään nykyisellä tasolla. Lakiesityksellä ampumaratojen määrä saataneen kasvavalle käyrälle vuosikymmenen vaihteeseen mennessä, mikä on sinänsä jo hyvä edistysaskel nykytilaan verrattuna. Ratojen määrä tarkentunee myös vuosikymmenen aikana vastaamaan 2030-luvun tarvetta ja harrastajakuntaa.

Onko ympäristönsuojelulakia tarpeen soveltaa ehdotuksen mukaisesti ampumaratalain soveltamisen ohella?

Lakiesityksessä on huomioitu ympäristönsuojelulaista keskeisimmät asiat. Kahden eri lainsäädännön rinnakkainen soveltaminen ampumaratojen perustamiseen ja toimimiseen luo haasteita. Täten kaikki tarpeelliset osuudet ympäristönsuojelulaista tulee siirtää ampumaratalakiin, jotta mahdollisilta ristiriitaisuuksilta ja päällekkäisyyksiltä välttyttäisiin.

Arviointia vaikeuttaa se, että tarvittavia valtioneuvoston asetuksia ei ole käytettävissä. Ruotsin ja Norjan toimintatavoissa on useita toimivia käytänteitä, joista olisi hyvä ottaa mallia.

Lisäksi on huomioitava valtioneuvoston ampumarataselvityksessä (3. viite) esille tuotuja muita lakimuutostarpeita, joilla on merkitystä ampumaratojen toimintaan.

Onko tehtävien siirtämisen seurauksena tarpeen muuttaa valtioneuvoston ohjesääntöä ehdotuksessa kuvatulla tavalla?

Muutos on perusteltua, jotta on mahdollista saavuttaa asetetut tavoitteet. Saadut kokemukset nykyisestä toiminnasta edellyttävät radikaaleja toimenpiteitä asian korjaamiseksi.

Reserviläisliiton näkemyksen mukaan ohjesäännössä toimialan selkeyttäminen ampumaratojen osalta on tarpeen, jotta toimivaltuudet ampumaratoihin liittyvissä asioissa olisi kaikille selvillä.

Muut mahdolliset näkemykset ja huomiot esitysluonnoksesta?

Lausunnon aloitusosiossa on esitetty keskeisimmät näkemykset ja huomiot. Alla olevassa osiossa on yksityiskohtaisempia havaintoja muista kohdista

Perustelut ja tavoitteet

Perusteluissa on käytetty hyväksi Ampumaratojen ympäristölupahankkeen tietämystä, joka perustuu usean vuoden aikana saatuihin käytännön kokemuksiin. Perusteluissa olisi hyvä mainita myös Valtioneuvoston selvitys eduskunnalle Suomen ampumaratojen tilanteesta (3. viite), jossa on kattavasti kuvattu tilannetta ja annettu myös toimenpidesuosituksia asian korjaamiseksi.

Lain tavoitteissa mainitaan ”poistamalla ampumaratojen perustamisen hallinnollisia esteitä ilman, että ympäristö- ja turvallisuusvaatimuksia alennetaan” on esitettyä lauseena ja tavoitteena epäselvä. Tällä hetkellä ilman ympäristölupia olemassa olevia ratoja tai ratoja, joista ei ole tarkempaa tietoa, on noin 285. Näiden toiminnan jatkuvuuden turvaaminen on ensiarvoisen tärkeää.

Osa myönnetystä ympäristöluvista sisältää velvoitteita ja määräyksiä, jotka eivät ole oikeasuhtaisia ympäristöriskien nähdessä ja täten hankaloittaa ratojen toimintaa kohtuuttomasti. Lisäksi nykyinen ampumaratamelua koskeva asetus on teknisesti vanhentunut ja aiheuttaa ratatoimijoille haasteita ja kustannuksia, joten ensiarvoisen tärkeää on muuttaa ampumaratojen toiminnan meluvaikutuksia säätelevää lainsäädäntöä ja keskittää ampumaratoja koskevat määräykset yhteen lakiin.

Tavoite, että ympäristövaatimuksia ei alennettaisi, on myös kyseenalainen. Tällä hetkellä ei ole selkeitä vaatimuksia tai kriteerejä, mihin ympäristölupapäätökset perustuvat. Kyseisiä asetuksia ei käsittääksemme ole olemassa vaan arviointi perustuu ohjeistuksiin (vast) ja tulkinnanvaraiseen lainsäädäntöön.

Tavoitteissa tulee huomioida nykyiset ja perustettavat radat ja että niiden ympäristö- ja turvallisuusvaatimukset on määritelty selkeästi säädöksissä. Tulkinnanvaraisuuden vähentämisellä taataan kaikille osapuolille selkeä linja vaatimuksista ja velvoitteista, jolloin mahdollisesti vähennetään eri oikeusasteisiin kohdistuvia valituksia tehdyistä lupapäätöksistä.

Keskeiset ehdotukset

Ampumaratalakiin liittyvät muutosesitykset ovat perusteltuja huomioiden lausunnossa aiemmin esitetyt asiat. Sisäministeriön esityksen pääkohdat eli lupa- ja valvontaprosessien siirtäminen Poliisihallitukseen, parhaiden käyttökelpoisten tekniikoiden sekä melutason mallinnuksien käyttöönotto ovat perusteltuja. Positiivista esityksessä on havaittujen puutteiden korjaaminen, jolloin puutteet eivät johda automaattisesti luvan peruuttamiseen tai ympäristöluvan uuteen hakemiseen. Esityksen mukaisesti PV:n ja RVL:n ratojen ympäristöasioiden luvittaminen siirtyisi myös Poliisihallitukselle, mikä olisi yhdenmukainen toimintatapa.

Olemassa olevien ampumaratojen lupien hakemiseen esitetty kolmen vuoden määräaika on liian lyhyt kuten aiemmin on jo todettu. Sen tulisi olla 5–10 vuotta huomioiden vielä EU:n lyijyasetus. Lain voimaantulo vuoden 2026 aikana ei ole realistista, mikäli lain toimeenpanon kannalta keskeisiä asetuksia ei ole laadittu ja käsitelty yhtä aikaa ampumatalain muutosten kanssa. Tällöin on vaara, että laista saavat hyödyt häviävät ja myös siirtymäajasta menee ainakin vuosi tai enemmän kyseisten asetusten odottamiseen, jolloin lupia ei voida myöntää. Myös Poliisihallitukseen palkattavien henkilöiden määrä on liian alhainen tehtävään nähden.

Vastaavalla tavalla ympäristönsuojelulakiin tehtävät muutokset ovat perusteltuja ulkoampumaratojen ympäristösääntelyn perustuessa ensisijaisesti ampumaratalakiin. Esitysluonnoksessa jää kuitenkin epäselvästi onko ympäristösääntelyssä myös muita lakeja, jotka vaikeuttavat tai estävät ampumaratojen käyttöä. Täten tärkeää olisi saattaa kaikki ampumaratojen perustamista ja toimintaa koskeva sääntely ampumaratalakiin perustuvaksi.

Pääasialliset vaikutukset

Lainsäätäjän ohjeissa on korostettu lain vaikutusten arviointia. Taloudellisten vaikutuksen osuus jää esityksessä vaatimattomaksi ja yleiselle tasolle.

Keskittämällä lupa-asioiden käsittely ja valvonta yhdelle toimijalle saavutettaneen kustannushyötyjä, mutta niiden todentaminen voi olla haastavaa. Esityksessä on huomioitu Poliisihallituksen talouteen kohdistuvat kahden (2) henkilötyövuoden lisäkustannukset. Kyseiset resurssit eivät ole realistiset ainakaan tällä vuosikymmenellä, kun ryhdytään toimeenpanemaan muutosta. Toiminnan käynnistyessä on oltava riittävät resurssit tai yhteistyön on oltava tiivistä muun muassa Ympäristölupahankkeen henkilöstön kanssa. Ympäristölupahankkeen toiminta on turvattava lähivuosien ajan, jotta radat saadaan lain ja asetusten edellyttämään tilaan.

Henkilöstöresurssien kohdentamisessa jää epäselväksi se, että montako henkilötyövuotta säästetään kunnissa ja muissa ympäristöasioita käsittelevissä tahoissa. Tehtävien poistuessa nykyisiltä toimijoilta, niin resursseja on mahdollista kohdentaa alkuvaiheessa enemmän toiminnan käynnistämiseen. Lisähenkilötyövuosien kustannuksiksi on arvioitu ainakin 160 000 euroa, joka tulisi valtion maksuperustelain perusteella periä ampumaratojen haltijoilta. Maksuperustelain mukaisesti uudet kulut tulee huomioida perittävissä maksuissa. Kyseisen lain soveltamisalaan ei sen sijaan kuulu kuntien kulut.

Nykyisellään Poliisihallituksen lupakäsittelymaksu on pienempi kuin kuntien ottamat maksut ympäristölupapäätöksistä. Nämä muutosvaikutukset tulisi esimerkinomaisesti tuoda esille ja huomioida myös maksuperustelaissa siten, että ampumaratoihin kohdistuvat lupamaksut olisivat kohtuulliset ja ennustettavissa esimerkiksi luokittelemalla maksut radan koon (vast) mukaisesti.

Valvontatoimenpiteet edellyttänevät valtakunnallisen ampumaratarekisterin perustamista, jotta saadaan oikea tilannekuva ja valvontatoimenpiteet voidaan toteuttaa suunnitelmallisesti. Rekisterin perustaminen ei saa aiheuttaa lisäkustannuksia toimijoille, koska tehtävä on jo aiemmin jyvitetty maakunnille (vast).

Mallinnuksen käyttöönotto on positiivinen asia, mutta mitkä ovat sen kustannukset ja onko toimijoita riittävästi, jotta niiden kustannukset eivät karkaa jatkossa käsistä. On selvitettävä myös mallinnuksen ohella sapluunatarkastelun käytettävyyttä meluarvioinnissa ylimääräisten kustannusten minimoimiseksi.

Myös erilaiset valvontamaksuista ja ympäristölupapäätöksiin liittyvistä kustannuksista olisi hyödyllistä saada hahmotelma esimerkinomaisesti. Vastaavalla tavalla tulisi olla hahmotelma siitä, mikä on parhaiden käyttökelpoisten tekniikoiden (BAT) kustannusvaikutus verrattuna nykyisin toteutettuihin tekniikoihin/käytänteisiin/hankkeisiin.

Esityksessä ei oteta lainkaan kantaa esimerkinomaisesti, minkälaisia kustannuksia toiminnanharjoittajalle syntyy nykyisillä järjestelyillä ja miten esitetyt muutokset tulevat vaikuttamaan jatkossa. Ilman tarkempia asetustekstejä on lähes mahdotonta arvioida toiminnanharjoittajalle aiheutuvia kustannussäästöjä tai -kuluja.

Jatkotyössä on saatava esimerkkejä olemassa olevilla tiedoilla ja miten se mahdollisesti muuttuisi lakiesityksen ja asetusmuutosten myötä. Samassa yhteydessä tulee selvittää mahdollisuudet tukea toimintaan käyttämällä julkista rahoitusta ainakin isojen kehityshankkeiden tukemiseen. Ruotsissa ja Norjassa käytetään valtionapua ampumaratojen tukemiseen.

Todennäköisesti osa ampumaradoista ei hae lupia, koska niillä ei ole tarvittavia taloudellisia resursseja. Täten on mahdollista, että ampumaratojen määrä alkuvaiheessa vähenee liian lyhyen siirtymäajan puitteissa, ja ennen kuin muutosten taloudelliset vaikutukset ovat tiedossa.

Muut toteuttamisvaihtoehdot

Luonnoksessa esitetty toinen toteuttamisvaihtoehto on nykytilanteeseen verrattuna parempi, mikäli yksi ympäristöviranomaisen käsittelee lupa-anomukset hallituksen esityksen ja annettavien asetusten mukaisesti. Kyseisessä vaihtoehdossa säilyisi kuitenkin kaksi eri lupaprosessia ja kaksi eri viranomaistahoa luvan ja ilmoituksen käsittelyssä sekä valvonnassa.

On huomioitava myös, että uudessa lupa- ja valvontavirastossa tulee olemaan suuri määrä luvituskohteita eri toimialoilta, jolloin lupa- ja valvontakäsittelyn priorisointi ampumaratojen toiminnan turvaamiseen ja niiden määrän nostamiseen ei ole välttämättä toiminnan prioriteetti.

Luonnoksessa on kuvattu perusteellisesti Ruotsin ja Norjan ampumaratoihin liittyvää lainsäädäntöä ja käytettyjä keinoja taulukoineen. Taulukoiden viitearvoja on syytä hyödyntää laadittaessa asetuksia, jolloin käytänteet eri pohjoismaissa olisivat samankaltaiset.

Ruotsin mallista voisi ottaa perusteita esityksen tarkentamiseen ja itse asetusten laatimiseen. Sivulla 14 on esitetty hyvin yksinkertaisesti, miten ympäristölupa myönnetään. Suomen ympäristöluvan myöntäminen poikkeaa tästä vastaavalla tavalla kuin Luonnonvarakeskus, LUKE, laskee hiilidioksidipäästöjä. Ruotsissa ampumatarotoja ei nähdä samanlaisina riskeinä ja siellä metsät ovat puolestaan hiilinieluja toisin kuin Suomessa. Ruotsissa myös ilmoitusmenettely on yksinkertainen ja vaatimuksissa edellytetään kohtuullisuusperiaatetta.

Norjan käytännöistä voidaan nostaa esille se, että ympäristölakien tultua voimaan, niin ampumaratojen osalta on noussut käytännöksi se, että ne voivat jatkaa toimintaa ilman lupaa toisin kuin Suomessa.

Säädöskohtaiset perustelut ja lakitekstit

Perusteluiden ja lakitekstien arviointia vaikeuttaa aiemmin todettu valtioneuvoston asetusten puuttuminen. Itse lakitekstit ovat linjassa perusteluiden kanssa. Oheisena keskeisimmät havainnot ja korjausesitykset perusteluihin pykälittäin.

1§ Perusteluista puuttuu keskeisin osuus: valtioneuvoston asetus vaatimuksista. Ruotsin mallin mukaisesti vaatimuksissa tulee edellyttää myös kohtuullisuusperiaatetta.

2§ Ampumaratoihin liittyvä tarpeellinen lainsäädäntö tulee olla kirjattuna yhteen lakiin epäselvyyksien ja tulkintojen välttämiseksi.

3§ Huomioitava aiemmin lausunnossa todettu ilmoitusmenettelyn keventäminen. Tekstin perusteella sitä ei käytännössä olisi tulossa vaan nykyinen menettely jatkuisi.

5§ Puuttuu valtioneuvoston asetus raja-arvoista. Tekstistä jää epäselväksi ja tulkinnanvaraiseksi kohdan 10 kirjaus siitä, mikä aineisto on lupaharkinnan kannalta tarpeellinen selvitys. Ilman ohjausta nykykäytäntö ei tule muuttumaan.

5a§ Esityksessä todetaan, että lausuntoa pyydetään kunnan ympäristöviranomaiselta kunnan lisäksi. Olisi kustannustehokkaampaa se, että lausunto pyydetään kunnalta, joka vastaa kaavoittamisesta ja

se hakee/pyytää lausuntonsa tueksi ympäristöalan lausunnon. Ilman kyseistä tarkennusta muutosta nykyiseen ei tapahdu. Asetuksessa on oltava tietty ohjeistus, mitä tarvitaan lupa- tai ilmoituspäätöstä varten, jotta toiminnanharjoittajalle asetetaan mahdollisia vaatimuksia.

8§ Esitetty määräajan pidentäminen on näennäinen. Esitetty ilmoitusmenettelyn laajentaminen käsittämään kohdan 10 toimet tarkoittavat käytännössä raskasta lupamenettelyä. Lausunnossa on aiemmin otettu kantaa ilmoitusmenettelyn aitoon keventämiseen.

9§ Puuttuu valtioneuvoston asetus. Pykälän 9 c:n osalta on hyvä käyttää Ruotsin mallin mukaisia päästöarvoja tai alempia.

12§ Miksei lakiesityksessä oteta mitään kantaa Ampumarataverkoston kehittämisen suunnitteluun? Poliisihallituksen rooli tulisi huomioida ampumarataverkoston kehittämisessä.

15§ Lausunnossa on aiemmin otettu kantaa myös ampumaradan toiminnanharjoittajan oikeuteen saada rasiteoikeus ampumaradalle. Tämä tulisi huomioida tarvittavissa laissa ja myös tässä yhteydessä sen sijaan, että korostetaan naapurikiinteistöjen omistajien valitusoikeutta.

Perustelutekstin viimeinen lause (s. 23) ”Ympäristösuojeluviranomainen valvoisi tehtäviensä mukaista etua” ja lakitekstin 15§:n viimeinen sivulause ”sekä näiden kuntien ympäristöviranomaisilta” esitetään poistettavaksi. Käsittääksemme kunnan tulee olla lausunnon antaja ja se hankkii tarvittavat taustatiedot omilta toimijoiltaan kuten kunnan ympäristöviranomaiselta. Tällöin tulee näkyviin kunnan tahtotila asian suhteen.

16§ Puuttuu valtioneuvoston asetus raja-arvoista.

Poliisihallituksen antaman ohjeen tulee olla yksinkertaisempi ja toteuttamiskelpoisempi kuin ”Opas toiminnanharjoittajille sekä lupa- ja valvontaviranomaisille (11.4.2023/20.10.2023)”, mikäli se on ylipäänsä tarpeellinen ampumaratalain ja tarvittavien asetusten jälkeen.

Lakia alemman asteinen sääntely ja lain voimaantulo

Valtioneuvoston ohjesäännön muuttaminen on perusteltua. Ennen lain voimaantuloa tulee olla nähtävillä ja lausuttavissa valtioneuvoston asetusluonnos tarkemmista säännöksistä.

Lain voimaantulo voisi realistisesti tulla kyseeseen aikaisintaan 1.8.2026, mikäli luonnokseen tehdään tarvittavat muutokset ja valmistellaan tarvittavat valtioneuvoston asetukset. Myös ympäristöasiantuntijoiden rekrytointi, joilla on tarvittava osaaminen, kokemus ja asenne kestää pitkälle kevääseen saakka, ellei sitä ole jo aloitettu. Esityksessä tulisi selkeämmin todeta, että heidät rekrytoidaan Poliisihallitukseen.

Toimeenpano ja seuranta sekä suhde talousarvioesitykseen

Luonnoksessa mainitun lisäksi on seurattava, miten nykyisten ratojen lupa-asiat etenevät myönnetyn siirtymäajan puitteissa.

Talousarvioesitykseen vuodesta 2027 tulisi varata kohtuullinen summa ampumaradoille kohdennettavaa valtioapua, jota myönnettäisiin ammunnan harrastajien perustamien ampumaratayhdistysten hankkeiden toimeenpanoon muiden pohjoismaiden tavoin.

Reserviläisliiton näkemyksen mukaan ampumaratojen kehittämiseen tulisi käyttää ns. NATO-jäsenyyden edellyttämiä korotettuja kustannuksia, jotka sisältyvät 1,5 %:iin bruttokansantuotteesta (BKT).

Lupien ja ilmoitusten kustannuksista todettiin aiemmin lausunnossa. Suoritusmaksun suuruusluokka ja periaatteet, mistä se koostuu, tulisi määritellä tai avata tarkemmin.

Nenonen Minna
Reserviläisliitto ry